

suvlasnika, pravo drugim suvlasnicima na prvokup, tj. kad jedan suvlasnik prodaje svoj udio na brodu, da ostali suvlasnici imaju preče pravo kupnje. Ova ideja istina ušla je i u nacrt pomorskog zakonika, ali to međjutim ne znači da postoji običajno pravo da se suvlasnicima broda prizna pravo prvokupa. Takva stajališta i mišljenja nemaju pravnu snagu i sud ih prilikom rješavanja spornog pitanja ne može primijeniti.

Pozivanje žalbe da kod suvlasništva broda postoji običaj da jedan od suvlasnika koji prodaje dio prvenstveno ponudi svoj dio ostalim suvlasnicima, nema nikakve pravne snage koja bi upućivala na to da bi taj običaj postao običajno pravo.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.VI-SL-914/72-2
od 3.XI 1972.

Vijeće: dr Dušan Arneri, dr Tomislav Haramustek, Zorka Perković

Prijevoz kamionom - Vozarina - Kad se prijevoz robe vrši cestovnim motornim vozilima, a vozarina nije ugovorena, na obračun vozarine primijenit će se željeznička tarifa, ako se prijevoz vrši na relaciji na kojoj postoji željeznička pruga - U koliko stranke nisu izričito ugovorile primjenu određenog tarifnog razreda, primijenit će se najniži tarifni razred - Okolnost što je prijevoz cestovnim motornim vozilima obavljen eventualno brže nego u roku za isporuku predviđenom u željezničkom saobraćaju, ne znači da cestovni vozar ima pravo na zaračunavanje brzovozne ili ekspresne željezničke tarife

Tužitelj - vozar utužuje primaoca radi isplate iznosa od dinara 581.- spp, s naslova naknade za izvršenu uslugu prijevoza robe svojim motornim vozilima (živežnih namirnica - kukuruznog griza i brašna) od mjesta O do mjesta Z. Tužbeni zahtjev temelji na kamionskom tovarnom listu u kome je navedeno da vozarina iznosi 581.- dinara za obračunsku težinu od 6.000 kg robe za udaljenost od 300 km, a prema kolskom razredu I/a željezničke tarife. Tovarni list je ispostavio tužitelj, tj. vozar, nije ga potpisao pošiljalac, a tuženik je kao primalac potvrdio uredan primitak robe i tovarnog lista. Tuženik se protivio tužbenom zahtjevu djelomično i to samo u pogledu iznosa od dinara 231,35 spp, a priznaje tužbeni zahtjev u preostalom dijelu u pogledu iznosa od dinara 349,30 za vozarinu zaračunatu po sporovoznoj željezničkoj tarifi br. 129/66 za III kolski razred.

Sporno je između parničnih stranaka da li je vozarina ugovorena između pošiljaoca i vozara u iznosu navedenom u tovarnom listu, odnosno u slučaju ako takvog sporazuma nema da li tuženik mora platiti tužitelju vozarinu po željezničkoj tarifi br. 129/66 za III kolski razred, kako tvrdi tuženik, ili po višoj tarifi I/a, kako tvrdi tužitelj, navodeći da je prijevoz robe izvršio u roku od 24 sata, i da stoga ima pravo na zaračunavanje vozarine po višoj cijeni predviđenoj za ekspresne, odnosno brzovozne pošiljke.

Prvostepeni sud je odbio tužitelja s viškom zah-
tjeva u pogledu spomenutog spornog iznosa od dinara 231,85
spp, s obrazloženjem da iz provedenih dokaza proizlazi:
1) da između pošiljaoca i vozara nije ugovorena suma vo-
zarine, i 2) da tuženik, tj. primalac vozaru duguje primje-
renu vozarinu obračunatu po sporovoznoj željezničkoj tarifi
broj 129/66 za III kolski razred, a ne po skupljoj ekspres-
noj, odnosno brzovoznoj tarifi za I/a razred.

Viši privredni sud u Zagrebu odbio je tužitelje-
vu žalbu i potvrdio prvostepenu presudu.

Iz obrazloženja:

Iz provedenih dokaza pouzdano proizlazi utvrđje-
nom činjenica da između vozara i pošiljaoca nije ništa
ugovoreno u pogledu cijene prijevozne usluge. Ovo slijedi
iz iskaza svjedoka N.N, radnika vozara - tužitelja. Budući
da nema ugovora o cijeni prijevozne usluge, a primalac je
uredno primio robu i tovarni list, primalac, tj. tuženik
dužan je platiti tužitelju primjerenu cijenu usluge, a to
znači vozarinu odmjerenu po željezničkoj tarifi. Ovo iz
razloga kad među strankama nije ugovorena cijena usluge
prijevoza robe cestovnim motornim vozilima, primjenjuje se
željeznička tarifa, napose u slučajevima kad se roba pre-
vozi na relaciji gdje postoji željeznička pruga. Stoga je
prvostepeni sud pregledom željezničkih tarifa pravilno us-
tanovio da tužitelj ima pravo na zaračunavanje vozarine po
Tarifi br. 129/66 za III kolski razred u spomenutom iznosu
od dinara 349,30 (za koliko je tuženik već priznao svoju
obavezu), a nipošto po spornoj višoj tarifi za I/a kolski
razred. Ovo iz razloga što se za pošiljke ovakove robe
(6.000 kg kukuruznog griza i brašna) na relaciji do 300 km
na količinu iznad 5.000 kg primjenjuje željeznička kolska
tarifa (čl. 31. Opće tarife za prijevoz robe EFDT određuje
da se pošiljke preko 5.000 kg smatraju kolskim pošiljkama).

Odgovor na pitanje da li će se primijeniti sporo-
vozna ili brzovozna, odnosno ekspresna tarifa ovisi o izbo-

ru pošiljaoca. Prema tome, ako izričito nije drukčije ugovoreno, ovakove pošiljke željeznica prevozi kao sporovozne pošiljke, i na njih će primijeniti Tarifu br. 129/66 za III kolski razred, koja iznosi 349,30 dinara. Prijevoz će se izvršiti brzovozno, ili ekspresno samo na izričiti zahtjev pošiljaočev, pa će tada željeznica primijeniti odgovarajući tarifni razred za takve pošiljke.

S obzirom na izloženo, kad se prijevoz robe vrši cestovnim motornim vozilima, a primjenjuje se željeznička tarifa, tada dolazi do primjene onaj željeznički tarifni razred koji je među strankama izričito ugovoren. Međutim ako stranke (pošiljalac i vozar) nisu ugovorile izričito primjenu određenog tarifnog razreda - što je ovdje bio slučaj - primijenit će se najniži tarifni razred (u konkretnom slučaju Tarifa br. 129/66 za III kolski razred). Okolnost što je prijevoz cestovnim motornim vozilima obavljen eventualno brže, ne upućuje na to, kako pogrešno smatra žalitelj, da bi se mogla primijeniti ekspresna, ili brzovozna željeznička tarifa, samo zbog toga što je roba prevezena u kraćem roku nego su to rokovi isporuke predviđeni za pojedinu vrstu prijevoza u željezničkom transportu. Iz iznesenih razloga valjalo je žalbu tužiteljevu odbiti, i odlučiti kao u izreci.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.IV-SI-961/72-2
od 6.XI 1972.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Ernest Vajić, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz stvari morem - Stojnice i prekostojnice - Pismo spremnosti - Spremnost broda za iskrcaj tereta - Lučki koordinacioni odbor - Linijski prijevoz - U linijskoj plovidbi odredbe o stojnicama i prekostojnicama primjenjuju se samo ako stranke tako ugovore - Primanje pisma spremnosti bez prigovora ne sprečava primaoca da naknadno dokaže da brod u vrijeme predaje pisma nije bio spreman za iskrcaj tereta - Među elemente spremnosti broda spada i postavljanje broda na mjesto iz kojega se može nesmetano iskrcajati teret - Pogodno mjesto za iskrcaj nije samo ono na kojemu je u luci uobičajeno da se iskrcaje odnosni teret, već i svako na kojemu se nesmetano može iskrcajati odnosni teret - Za pogodno mjesto potrebno je da se teret iz toga mjesta može iskrcajati ugovorenom brzinom - Stojnice ne počinju teći dok se